

Beszámoló az Észak-dunántúli Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság vízrendezési műveinek állapotáról a 2008. évi őszi felülvizsgálatok tükrében (Győr-Moson-Sopron megye)

1. Az Észak-dunántúli Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság vízrendezési műveinek ismertetése

Belvízvédelmi és helyi vízkárelhárítási művek:

A megye síkvidéki területén 4 belvízrendszer, ezen belül 19 belvízöblözet található, melyek összterülete 229.200 ha. A dombvidék jelentős részén vízmosásos jellegű területek vannak, elsősorban Győr környékén, a Sokoróaljai dombokon és Sopron környékén.

Az Észak-dunántúli Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság kezelésében Győr-Moson-Sopron megye területén 800 km belvízcsatorna (síkvidéken) és 243 km vízfolyás (hegy- és dombvidéken) található.

Az Igazgatóság 19 db stabil szivattyútelepet kezel, ill. szükség esetén üzemeltet. Összes kapacitásuk 56,43 m³/s. Rendkívüli esetekre a vízügyi igazgatóság szállítható szivattyúkkal is rendelkezik, melyek összkapacitása 12,06 m³/s.

A KÖVIZIG által kezelt állami tulajdonú belvízcsatornák és vízfolyások befogadói a társulati és önkormányzati medreknek. A KÖVIZIG látja el az állam tulajdonában lévő vizek és vízi létesítményeken a törvény által megszabott feladatokat az állami költségvetésben lebontott keretek mértékéig. Belvízvédekezéskor a KÖVIZIG feladata az állami tulajdonú, KÖVIZIG kezelésű létesítményeken – belvízcsatornákon, szivattyútelepeken – a védekezés ellátása. A megye területén 10 belvízvédelmi szakasz van, melyből egy (Rába-Felső) átnyúlik Vas megye területére is.

Állami tulajdonban lévő vízi létesítményeket kezelnek vízgazdálkodási társulatok is. Miután a társulatok által kezelt művek a mezőgazdasági célú vízgazdálkodási létesítmények körébe tartoznak, 1998. szeptemberétől a társulatok felügyelete is átkerült a KÖVIZIG-ektől a megyei Szakigazgatási hivatalhoz. Ezen művek karbantartási, felújítási költségeit részben az állam fedezi támogatás formájában, részben a társulat tagjai, az érdekeltek fizetik be érdekeltségi díj formájában.

Az önkormányzatok tulajdonában lévő műveken a védekezés ellátása, a vízfolyásokon végzendő helyi vízkárelhárítás önkormányzati feladat.

2. Az árvíz- és belvíz elleni védekezésre való felkészülés

A vizek kártételei elleni védekezés szabályairól szóló 232/1996. (XII.26.) Korm. rendelet 8. § (1) d) pontja, valamint a 10/1997. (VII.17.) KHVM rendelet 6. §-a értelmében a védekezésre való felkészülés során a védekezésre kötelezettek feladata a védőművek, azok műtárgyai és tartozékai, valamint a védekezési berendezések, gépek, eszközök és felszerelések rendszeres, évenkénti felülvizsgálata. Ennek értelmében Igazgatóságunk ez év május 1. és november 07.-e közötti időszakban végezte a felülvizsgálatokat.

2008. évben is megtörtént az árvízvédelmi töltésekben, medreken lévő műtárgyak, szivattyútelepek felülvizsgálata, majd ezt a főművi bejárások követték. A végén záró kiértékelésre került sor, mely alapján az Igazgatóság intézkedési tervet készített. Az

intézkedési terv a felülvizsgálatokon tapasztalt hiányosságok megszüntetéséhez szükséges feladatokat tartalmazza. Az intézkedési terv végrehajtását a védelemvezetés folyamatosan ellenőrzi.

3. Belvízvédelmi művek állapota és a felülvizsgálatok tapasztalatai

2008. évben a megye vízrendezési létesítményeinek állapotában javulási tendencia mutatkozott, a medrekben a lefolyási viszonyok javultak.

A fenntartási munkákat nagyban segítették a preventív védekezés, a „Lokális beavatkozásokat igénylő feladatok” kormányzati beruházások keretében végzett cserjeirtási, iszapolási és kaszálási munkák.

A fenti források segítségével a megye belvízcsatornáinak 69 %-át 550 km-t legalább egyszer (ezen belül 443 km hosszon egyszer, 107 km-en kétszer) kaszáltuk. Míg a kisvízfolyásaink esetében 78 %-át 193 km-t (ezen belül 154 km hosszon egyszer, 39 km-en kétszer) legalább egyszer kaszáltuk.

Az árvédelmi töltésekben lévő műtárgyaknál az elmúlt évhez képest változás nem mutatkozik, ugyanakkor a forrás hiányból eredő korróziós problémák növekednek. Szükséges lenne továbbra is a megszüntetendő műtárgyak (4db) elbontása, illetve az árvízi biztonsága nem megfelelő minőségű műtárgyakra (5db) felújítási keret biztosítása.

A vízrendezési műtárgyaknál a legszükségesebb üzemelési munkákat elvégeztük. Ez évben a Hansági Szakasz mérnökség területén lévő Fertőendrédi zsilip átépítése megtörtént a „Lokális beavatkozásokat igénylő feladatok” kormányzati beruházások keretében. Az Ikva patak 10368 m bal parti mederszelvényében lévő műtárgy munkái, a sérült támfalak javításával, a közbenső pillér elbontásával, ideiglenes mederelzárási lehetőség (hornyok, betétgerendák) kialakításával, új kezelőhid építésével, az alvízi meder helyreállításával történt.

Ezen felül az anyagi forrás hiányában jelentősebb műtárgyjavítás nem volt, kivéve a Szigetközi Szakasz mérnökség területén a Koltaiházi,- Mikotai,- Szivafoki zsilipek mozgatószerkezeteinek elszakadt drótköteleinek cseréje.

Összességében a műtárgyak karbantartottsági szintje romlott.

A 19 db szivattyútelepből 1 db nem volt minősíthető, 3 db javítást igényel, a többi üzemképes.

2008. évben előrelépést jelentett a Tárnokréti, Mosonszentmiklósi és Győrzámolyi szivattyútelep felújítása, megtörtént a Mosonszentmiklósi szivattyútelep egy gépegységének javítása.

Belvízvédekezés 2008. július 25. – július 30-ig tartott három belvízvédelmi szakaszon. A belvízzel borított területek maximális értéke a Hansági Szakasz mérnökség területén 3817 ha, a Szigetközi Szakasz mérnökség területén 5 ha volt. Szivattyútelep üzemeltetésére a 01.05., 01.06., és a 01.15. belvízvédelmi szakaszokon volt szükség, ahol a Győrzámolyi, Tárnokréti II., Bősárányi szivattyútelepek üzemeltek. Összesen 1 853 440 m³ vizet emeltek át.

Az őszi felülvizsgálatok alapján megállapítható, hogy a 2008. évben rendelkezésre álló forrásokból végrehajtott munkák eredményeként a medrekben a lefolyási viszonyok javultak, az estelegesen kialakuló belvízi helyzet beállta esetén a fő vízvezető medrek alkalmasak az összegyülekező vizek fogadására.